

RAADSRAPPORTAGE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Regeling: Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Rapporteurs: Co Wiskerke, aspirant rapporteur Debby Burger-de Graaf en Margriet Struijf

Acties: Voorbespreking van de Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelingsplan Brandweer 2024-2027, Ontwerp Beleidsplan 2024-2027 en Dekkingsplan 2024-2027, Beleidsplan 2024-2027 (en de Opbrengsten van de raadsbijeenkomsten).

N.B.: Om de kader stellende rol van de gemeenteraden te versterken hebben de directie en het algemeen bestuur bij de totstandkoming van het Beleidsplan 2024-2027 ervoor [gekozen de gemeenteraden vroeg in het proces te betrekken](#). Naast de mogelijkheid, om aan het eind van het proces overleg te voeren met de burgemeester over het ontwerpbeleidsplan.

Tijdens zestien raadsbijeenkomsten is met vertegenwoordigers van de zestien gemeenteraden in de regio Noord-Holland Noord in gesprek gegaan over belangrijke (lokale) risico's, ontwikkelingen en uitdagingen voor het beleidsplan van de veiligheidsregio. In diezelfde periode is ook input opgehaald bij het algemeen bestuur, directie, management, medewerkers, ondernemingsraad, crisis- en zorgpartners. Alle verkregen input is meegenomen en afgewogen bij de totstandkoming van ontwerpbeleidsplan.

De vraag is of de input gezien kan worden als input van de gemeenteraad (van Schagen.) Of moet de input gezien worden als individuele meningen van de raadsleden?? E.e.a. is niet voor besproken met colleges. Mocht dit wel het geval zijn dan zou er een raadsbrede zienswijze er bij kunnen staan omdat het nu alleen een verhaal is van de veiligheidsregio zonder dat de eventuele risico's/ kanttekeningen vanuit de gemeente tegen zijn afgewogen.

Omdat de raadsbijeenkomsten inmiddels enige tijd in het verleden liggen en niet alle raadsleden daarbij aanwezig waren, zijn de belangrijkste opbrengsten uit de bijeenkomsten in een bijgevoegde brief samengevat (staat bij de stukken).

Als raadsvolgers hebben wij de meest relevante informatie uit de verschillende documenten in deze rapportage samengevat (ca. 350 blz.), die naar onze mening een weergave geeft van de belangrijkste zaken. Het is een uitgebreide samenvatting omdat er heel veel gebeurt binnen de verschillende taakvelden. Wilt u het zelf in detail lezen (vooral ook de cijfers) dan kan dat natuurlijk, omdat de documenten ook aan de agenda zijn toegevoegd.

Als raadsvolgers hebben wij met de portefeuillehouder en betrokken ambtenaren de stukken doorgenomen en daarbij enkele vragen gesteld. Deze zijn naar tevredenheid en helder beantwoord.

Inleiding

Deze stukken komen langs twee verschillende wegen tot u. Het ontwerpbeleidsplan en het

dekkingsplan worden aangeboden aan de burgemeester, die hierover met u in overleg gaat. De kadernota en het meerjarenontwikkelplan van de brandweer worden rechtstreeks aan u aangeboden, met het verzoek hierop uw zienswijze te geven. De aanbidding van de jaarlijkse kadernota valt dit jaar samen met de aanbidding van de overige genoemde documenten. Dit heeft te maken met de wettelijke termijn (van vier jaar), waaraan het beleidsplan en het dekkingsplan gebonden zijn. In deze oplegbrief worden de plannen en hun onderlinge samenhang toegelicht en procedure geschetst om tot vaststelling van de plannen te komen.

Het werk van de veiligheidsregio is de afgelopen jaren steeds verder onder uw aandacht gekomen, als gevolg van de coronacrisis en asielcrisis, diverse maatschappelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen bij de brandweer. In de afgelopen periode heeft u in verschillende vormen veel aandacht gegeven aan de actualiteit en ontwikkelingen, waarvoor we u grote dank willen zeggen. We noemen daarbij de vele bijeenkomsten over de ontwikkelingen bij de brandweer, waarin u zich zeer betrokken heeft opgesteld, de input die u in een uitgebreide consultatieronde als raad heeft gegeven op het ontwerpbeleidsplan en de vele andere wijzen waarop uw betrokkenheid gestalte heeft gekregen. Wij denken dat uw aandacht en betrokkenheid de komende jaren nodig zal blijven, al is het omdat crisissen in tal van verschijningsvormen een onderdeel lijken te worden van onze samenleving.

In het **Beleidsplan 2024-2027** worden de opgaven de komende jaren voor ons liggen beschreven om de uitvoering van onze wettelijke en opgedragen taken op orde te houden of, in sommige gevallen op orde te krijgen. Het beleidsplan bepaalt daarmee onze koers en geeft richting aan de activiteiten tot en met 2027. Het beleidsplan beschrijft wat de komende jaren nodig is om te groeien naar een wendbare en toekomstbestendige organisatie, die klaar is voor langdurige en nieuwe crisistypen. Het uitgangspunt is dat de activiteiten die voortvloeien uit het beleidsplan binnen het bestaande budget en de bestaande capaciteit uitgevoerd kunnen worden, met uitzondering van de brandweer. Voor dit onderdeel van de organisatie worden in het meerjarenontwikkelplan van de brandweer extra investeringsvoorstellen gedaan om invulling te kunnen geven aan een aantal urgente ontwikkelopgaven. Hiermee wordt onder meer een antwoord geboden op de knelpunten binnen de brandweer, zoals die uit het Dekkingsplan naar voren zijn gekomen.

Gevraagde investeringen brandweer

In de kadernota en het meerjarenontwikkelplan wordt een meerjarige investering voor de brandweer gevraagd, te beginnen met [een eerste verhoging in 2025](#). De gevraagde investeringen voor de volgende jaren zullen ieder jaar opnieuw in de kadernota aan u worden voorgelegd.

*Het is nog niet duidelijk wat de verhoging is. Hier zit wel een risico in richting Rijksbezuinigingen van 2026..... Het is dus goed om hier kritisch naar te blijven kijken. **Als het wettelijke taken zijn kunnen we niet anders.** Maar als het ambities zijn moeten we goed afwegen of we daar op dit moment aan kunnen/willen meewerken.*

We beseffen heel goed dat een budgettaire vraag, zeker in deze tijd, niet licht kan worden gesteld. De vraag komt echter niet uit de lucht vallen. De brandweer in onze regio staat al langere tijd onder druk en kan niet aan alle wettelijke eisen voldoen, wat ook blijkt uit het dekkingsplan. Vanaf 2015 is

niet meer extra geïnvesteerd en in 2022 zelfs bezuinigd op een steeds meer knellende brandweerorganisatie.

Vanaf 2019 heeft de organisatie geprobeerd binnen het bestaande budget de problemen op te lossen. Het plan om posten te sluiten en op andere posten te differentiëren in taken, zorgde in 2022 voor kritiek en een duidelijke politieke boodschap van de meeste raden: [behoud de lokale posten met het volledige takenpakket](#).

De regionale spreiding met 52 posten is een groot goed. Onze kracht schuilt in de unieke combinatie van circa 1150 vrijwillige en 250 beroepsmatige brandweerlieden. Dit zorgt voor zowel expertise als lokale betrokkenheid, waardoor we diep verbonden zijn met de gemeenschappen die we dienen. De praktijk is echter dat veel vrijwillige posten overdag een beschikbaarheidsprobleem hebben. Het nieuwe dekkingsplan beveelt aan om de beroepsposten Alkmaar en Hoorn te versterken. Daarmee krijgen we drie strategisch gepositioneerde beroepskazernes (Alkmaar, Den Helder en Hoorn). Zij kunnen 24/7 uitrukken met een volwaardige TS6 in hun eigen werkgebied én in de regio. Met deze beroepsmatige ondersteuning, de inzet van vrijkomende dubbelprofessionals en een extra flexpool ontstaat meer capaciteit voor het oplossen van - al dan niet tijdelijke en seizoensgebonden - risicogerichte bezettingsproblemen op vrijwillige posten. Dit geldt bijvoorbeeld in het duingebied en op Texel.

Daarop is de opdracht verstrekt om te komen tot **een nieuw plan**, waarbij het uitgangspunt van [budgetneutraliteit werd losgelaten](#). Het plan dat nu voorligt is noodzakelijk om met het huidige aantal posten, met ieder een volledig takenpakket, aan de wettelijke eisen te voldoen. Wij zien daarbij ook dat wettelijke eisen, zoals [de Europese regels](#) op deeltijdarbeid, een grote druk op de brandweerorganisatie leggen en gemeenten onvoldoende ruimte in het Gemeentefonds hebben om de benodigde ontwikkeling duurzaam te kunnen financieren. Dit speelt ook in andere regio's en blijven we als signaal neerleggen op de verschillende landelijke tafels. Tegelijk kunnen we niet wachten op andere bronnen van financiering, gezien de grote urgenties in de huidige situatie, zoals **onvoldoende dekking en tekortkomingen in de vakbekwaamheid**.

Vakbekwaamheid is natuurlijk een must en een groot goed. Toch moeten we ook hier kritisch kijken naar de voorgestelde plannen. Is het echt noodzakelijk dat er 1 trainer/opleider is voor 50 man? Of kan dit toch voor 1 op 100 of 1 op 75. Hier wordt namelijk structureel extra fte op ingezet.

Bij deze claim is, mede ingegeven door de kritiek op de voorstellen in 2022, door het algemeen bestuur van VR NHN kritisch meegekeken op de plannen die nu voorliggen. Daarbij is in het bijzonder aandacht geweest voor aspecten als noodzaak, haalbaarheid, ondersteuning van vrijwilligheid en lokale brandweezorg en financiën.

Rechtspositie vrijwilligers

Bij de uitwerking van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is aan het licht gekomen dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers mogelijk in strijd is met [Europese wet- en regelgeving](#). Deze wetgeving bepaalt dat gelijk werk ook gelijk moet worden beloond. Binnen Nederland is het huidige brandweerstelsel een mix van beroepskrachten en vrijwilligers, met dezelfde taken en opleidingseisen. Maar zij worden divers beloond. Om het stelsel in stand te kunnen houden, moeten we fundamenteel onderscheid gaan maken tussen beroepskrachten en vrijwilligers. Dit onderscheid zal bij doorvoering gemaakt worden tussen 'verplicht' en 'niet-verplicht'. De vrijwilliger werkt dan daadwerkelijk op vrijwillige basis en kunnen we nooit verplichten taken uit te voeren of beschikbaar te zijn. Vormen van consignatie (oproepdienst) en kazernering (op de kazerne

verblijven tot een oproep komt) zullen dan voor vrijwilligers niet meer mogelijk zijn. Deze ontwikkeling kan invloed hebben op de huidige kazerneringsmodellen van de regio. Er loopt nog landelijk onderzoek naar de juiste uitvoering van deze wetgeving.

Zoals gezegd, **realiseren we ons terdege dat we om een forse extra investering vragen.** Deze impuls is echter noodzakelijk om de komende jaren te beschikken over een brandweer die zowel lokaal georganiseerd is, als aan de wettelijke normen voldoet. Zonder deze impuls zal er opnieuw een vergaand plan op tafel moeten komen om posten te sluiten en met het vrijgevalen budget de overgebleven posten op een voldoende wettelijk niveau te brengen.

Opgaven Crisisbeheersing in 2025

- Het Regionaal risicoprofiel van onze regio vormt de basis voor het veiligheidsbeeld, een overzicht van alle actuele kwetsbaarheden en risico's.

Dit gaat wel echt alleen over de fysieke veiligheid. Dus risico's op basis van soorten bedrijven (kerncentrale, datacenters, huisvuilcentrales e.d.) en bijvoorbeeld overstromingen (door het in kaart brengen van het weer). De overige veiligheidstaken zitten niet in de Beeld (b.v. jeugd, verwarde personen, ondermijning e.d.) Dit is ook geen verantwoordelijkheid van de VR maar echt van de gemeente. Het is ook niet wenselijk als de VR deze taak overneemt van de gemeente. Hier moeten we wel scherp op blijven.

We monitoren die 24/7 in het regionale Veiligheids-informatieknooppunt (VIK). We laten steeds meer partners aansluiten, zodat het veiligheidsbeeld dynamisch wordt en scherper wordt gesteld. Verstoringen worden geanalyseerd. Eventueel zoeken we de verbinding met buurregio's en de nationale crisisstructuur.

- We maken publieke en private organisaties door middel van een risicodialoog bewust van hun eigen verantwoordelijkheden.
- We gaan nieuwe convenanten aan met partners en herijken de bestaande convenanten. Binnen NW41 gaan we eenduidig om met regio-overschrijdende en landelijke partners. We bouwen met de geselecteerde partners een duurzame relatie op.
- We zijn voorbereid om op elk moment een structuur op te richten voor een langdurige crisis en dragen landelijk bij aan het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2). Het uitgangspunt is dat elke medewerker van de veiligheidsregio direct kan bijdragen aan de koude, lauwe en warme fase van een crisis (of andere collega's kan vervangen).
- Eind 2025 is onderzocht wat er nodig en mogelijk is om de burger in te zetten als crisispartner. Dit is uitgewerkt in een plan van aanpak.
- Met het toenemende belang van informatie wordt ook de bescherming van informatie steeds belangrijker. Informatieveiligheid wordt geïntegreerd in bestaand en nieuw beleid, processen en werkinstructies.
- De doorontwikkeling van bevolkingszorg is vastgelegd in het Plan van Aanpak Uniforme Kwaliteit Bevolkingszorg. We implementeren en borgen de nieuwe landelijke kwaliteitsindicatoren voor bevolkingszorg.

- We hebben een analyse gemaakt van de capaciteit en slagkracht binnen onze veiligheidsregio op het gebied van risico- en crisiscommunicatie. Dit is gedeeld in NW32-verband met als doel tot een gezamenlijke analyse en verdere samenwerkingsafspraken te komen.

Korte inhoudelijke weergave van de plannen

Beleidsplan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024-2027

Ingevolge de Wet veiligheidsregio's stelt het bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast. Hierin is het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Deze taken zijn beschreven in de Wet veiligheidsregio's, de Wet publieke gezondheid en de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. In het beleidsplan vindt u de opgaven van de verschillende organisatieonderdelen van VR NHN terug. Het gaat daarbij om de onderdelen crisisbeheersing, brandweezorg en zorg in de veiligheidsregio (waar de GHOR, de ambulancezorg en het Zorg & Veiligheidshuis onder vallen). Daarnaast is een aantal collectieve opgaven beschreven, die meerdere onderdelen van de organisatie of de organisatie als geheel raken.

Voorwoord Beleidsplan VR NHN 2024-2027 KOERS HOUDEN IN WOELIGE TIJDEN

Voor u ligt het beleidsplan van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024-2027. Het lijkt riskant om ver vooruit te kijken, wanneer de aard van ons werk zo is verbonden met crisissituaties die zich elk moment kunnen voordoen. De wereld van morgen kan er totaal anders uitzien dan vandaag. Dat hebben we de afgelopen jaren gemerkt. Onder meer de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de asielcrisis dwongen onze aandacht in een richting die we ons nooit hadden kunnen voorstellen.

Betekent dit dat een beleidsplan voortaan minder waarde heeft? Zeker niet! Ook de voorbije periode heeft het ons geholpen koers te houden en te werken aan een robuustere veiligheidsregio. Die lijn zetten we voort in dit beleidsplan. Tegelijkertijd zijn sommige vraagstukken urgenter geworden. Het beroep dat op de veiligheidsregio wordt gedaan, wordt indringender en complexer. Crises volgen elkaar sneller op, nemen nieuwe vormen aan (bijvoorbeeld rond cybercrime en klimaatverandering) en duren langer. Door de vergrijzende bevolking en de belasting op de zorg neemt het aantal verminderd zelfredzamen dat thuis woont toe. Ook stellen wet-en regelgeving steeds hogere eisen aan overheidsinstanties.

Kortom, de druk op onze organisatie neemt toe. Daardoor zullen we nog scherpere keuzes moeten maken. Waar zijn wij als crisis- en hulpverleningsorganisatie zelf verantwoordelijk voor? En wanneer is onze rol die van partner en verbinder in netwerken om met elkaar de zorg en veiligheid in de samenleving te waarborgen? Eén ding is zeker binnen een maatschappelijke context die steeds veeleisender wordt: we kunnen het niet alleen.

De komende jaren gaan we verder werken aan het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving. We zoeken de samenwerking met (nieuwe) publieke en private netwerkpartners en inwoners vanuit de overtuiging dat crisisbeheersing meer een gedeelde verantwoordelijkheid moet worden. Daarnaast staan we als regio ook voor de opgave om meer hoogwaardige (sturings) informatie beschikbaar te maken voor onze organisatieonderdelen, de meerwaarde van technologische innovaties te verkennen en blijvend te investeren in onze mensen en een duurzamere bedrijfsvoering. Het staat allemaal beschreven in dit beleidsplan.

Natuurlijk, er hoeft maar één ingrijpende, langdurige crisis te gebeuren, zoals de corona pandemie, en we zullen de bakens weer meer of minder moeten verzetten.

Maar zolang we blijven bouwen aan de organisatie van de toekomst, kunnen we ons vasthouden aan de gedachte dat we dan nog weer beter voorbereid zullen zijn.

Dekkingsplan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024 – 2027

Het beleidsplan dient volgens de Wet veiligheidsregio's onder meer een beschrijving van de huidige dekking van de repressieve brandweerorganisatie te bevatten. Dit zogeheten dekkingsplan is op verzoek van de minister van Justitie en Veiligheid opgesteld conform de landelijke handreiking voor uniforme dekkingsplannen en gebaseerd op een systematiek van **gebiedsgericte opkomsttijden**. Met de toepassing hiervan voldoet dit dekkingsplan aan de aankomende wet- en regelgeving hieromtrent. In opdracht van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) is het dekkingsplan getoetst door een onafhankelijke toetsingscommissie, die hierover een positief oordeel heeft gegeven.

De toegepaste rekenmethodiek uit voornoemde handreiking geeft inzage in knelpunten in de brandweerdekking. In het dekkingsplan zijn deze knelpunten en de daarbij behorende aanbevelingen opgenomen. Daarmee is het dekkingsplan een belangrijke basis voor het meerjarenontwikkelplan van de brandweer, dat erop is gericht om de knelpunten aan te pakken.

Voorwoord Dekkingsplan 2024-2027

Het afgelopen jaar is door de projectgroep Dekkingsplan en de Adviescommissie Brandweezorg veel werk verricht om het Dekkingsplan 2024-2027 te realiseren. Het gaat hierbij om dekking van de brandweezorg in onze regio die voor een groot deel wordt gerealiseerd door de 1150 vrijwilligers die dag en nacht klaar staan voor de veiligheid in onze regio. Om een volledig beeld te krijgen van de dekking is een nieuwe methodiek toegepast en is er gesproken met onder andere de 52 postcommandanten. Als sluitstuk is de wettelijke toepassing van de analysemethodiek getoetst door een externe toetsingscommissie. Deze toetsingscommissie kwam tot de conclusie dat het dekkingsplan volgens de wettelijke eisen en regelgeving tot stand is gekomen. De soms stevige conclusies en aanbevelingen laten helaas wel knelpunten zien van het huidige fijnmazige model. De brandweer in onze regio heeft te maken met allerlei uitdagingen. Traditionele branden en hulpverleningsvraagstukken maken plaats voor nieuwe incidenttypen, veroorzaakt door bijvoorbeeld de energietransitie, klimaatverandering en vergrijzing. Dit vraagt om een goed georganiseerde brandweerorganisatie die overal binnen de opkomsttijden ter plaatse kan zijn om leed en schade te voorkomen en beperken. Dit dekkingsplan geeft inzage in deze vraagstukken en doet ook aanbevelingen om de knelpunten op te lossen, daar waar de dekking niet conform de gebiedsgebonden opkomsttijden is gegarandeerd.

Maar deze uitdaging gaat verder dan alleen strategisch juist gepositioneerde brandweerposten. De regio moet ook beschikken over voldoende brandweerm medewerkers om de brandweervoertuigen de straat op te krijgen. De praktijk blijkt daarin weerbarstiger dan de theorie omdat vrijwilligers overdag vaak verminderd inzetbaar zijn. Vrijwilligers werken vaker buiten de dorpskernen, waardoor de tankautospuit niet gegarandeerd kan worden voorzien van de vereiste hoeveelheid brandweermensen.

Dit 'beschikbaarheidsprobleem' is kenmerkend voor de problematiek waar de regio feitelijk mee kampt, ondanks een fijnmazig georganiseerde brandweer. Hoewel dit dekkingsplan zich beperkt tot een foto van de huidige dekking, zijn de conclusies onlosmakelijk verbonden met planvorming die hieruit volgt. Het meerjarenontwikkelplan van de brandweer concretiseert de gesignaleerde knelpunten en biedt voorstellen om deze te verlichten.

De duinstreek droogt op

In de duinstreek komen een aantal zaken samen: rijafstanden zijn lang, het gebied grenst aan water waardoor fijnmazigheid beperkt is, risico's op het gebied van natuurbrandbestrijding nemen toe en de beschikbaarheid van een groot aantal van de posten rondom de duinstreek neemt fors af. Zoals we eerder hebben aangegeven, heeft elke uitdiensttreding van een dergelijke post direct tot gevolg dat we de wettelijke kaders overschrijden bij het maatgevend scenario gebouwbrand. Daarnaast wordt dan de opkomsttijd ongewenst hoog in relatie tot verhoogde natuurbrandrisico's. Ook hebben we weergegeven wat het cumulatieve effect is als er meerdere posten tegelijkertijd uit dienst moeten, waar ook een reële kans op is. Tenslotte is er zelfs in rusttoestand, waarbij alle posten theoretisch inzetbaar zijn, hier en daar een wettelijke overschrijding van de dekking. **Callantsoog een probleem!** **Aanbeveling 4.1 uit het dekkingsplan: Nader onderzoek duinstreek (lange termijn) en versteviging hele duinstreek (korte termijn).**

Niet alleen Callantsoog is hierbij het probleem. Ook de posten in Groet en Schoorl hebben directe invloed op inzetbaarheid in het gebied van Schagen. Groet is in principe eerste uitrukpost voor het NRG maar is overdag uit dienst. Schoorl en Callantsoog zijn dan de 2e posten die gealarmeerd worden bij een calamiteit bij het NRG. De aanrijtijden worden dan sowieso niet gehaald. Met komst van de 3 strategische posten proberen ze dit wel tot een minimum te beperken en kunnen er beroepskrachten doorschuiven naar posten als Schoorl.

Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027

De brandweezorg piept en kraakt in een snel veranderende omgeving. Dit leidt tot nieuwe uitdagingen, waarbij het gaat over nieuwe risico's, toenemende druk op vakbekwaamheid, veranderende wet- en regelgeving en bovenal paraatheids- en beschikbaarheidsproblemen.

Een groot aantal gemeenteraden sprak zich uit om het voorzieningenniveau te behouden. Politieke partijen riepen op tot meer verbinding tussen de veiligheidsregio en de vrijwilligers, herziening van de plannen en behoud van het fijnmazige stelsel. De fijnmazigheid is zelfs geborgd binnen een gemeentelijk coalitieakkoord. Het is daarom van belang om de fijnmazigheid regionaal te borgen met oog voor wederkerigheid tussen stad en platteland. De veiligheidsregio heeft de lessen uit deze periode ter harte genomen en een plaats gegeven in dit meerjarenontwikkelplan. Dit plan geldt als basis voor de toekomst waarbij we investeren in de veiligheid van al onze inwoners. Het beschrijft de actuele ontwikkelingen en knelpunten.

Daarnaast doet het plan een voorstel op hoofdlijnen voor de uitwerking van vakbekwaamheid en paraatheid (ontwikkelopgave 1 en 2) en noodzaak tot modernisering (ontwikkelopgave 3), verspreid over de kadernotaperiodes 2025, 2026 en 2027. Het plan gaat uit van versterking van de fijnmazigheid en vrijwilligheid. Het biedt de basis om problemen binnen het stelstel aan te pakken en op te lossen binnen de daarvoor geldende wettelijke kaders.

Voorwoord Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027

Onder leiding van de Bestuurlijke Adviescommissie Brandweezorg startten we begin dit jaar met het opstellen van dit meerjarenontwikkelplan, als antwoord op de uitdagingen die we zien voor de brandweer. De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft hard gewerkt om dit plan tot stand te laten komen. Hiervoor zijn diverse klankbordgroepen bij elkaar gekomen, vakgroepen bevroegd en is veel gecommuniceerd over de voortgang. Dit alles om de medewerkers te consulteren en mee te nemen in deze hoognodige doorontwikkeling. Lokale veiligheid is ons grootste goed en dat moeten we koesteren. Dat doen we samen met 1150 vrijwillige en 250 beroepsbrandweermensen die deze

veiligheid garanderen. Zij staan voor de veiligheid van anderen. Dit vergt wilskracht, durf en moed. Toch zijn de grenzen van het bestaande brandweerstelsel bereikt. Er doen zich nieuwe risico's voor door bijvoorbeeld klimaatverandering en de energietransitie. Daarnaast zijn posten niet gegarandeerd inzetbaar, doordat vrijwilligers overdag minder beschikbaar zijn. *Eén van de oorzaken hiervan is dat steeds minder vrijwilligers in de buurt van de post werken.* Dit beschikbaarheidsprobleem komt ook naar voren in de aanbevelingen van het Dekkingsplan 2024-2027. Dit geeft risico's voor de lokale veiligheid. Helaas kan de brandweer niet altijd een passend antwoord bieden. De brandweer staat voor een grote uitdaging en dat realiseren wij ons goed. Met dit meerjarenontwikkelplan doet de adviescommissie Brandweezorg diverse voorstellen om de toekomst van het brandweerstelsel te bestendigen. De huidige situatie is precair en actie is nu vereist.

Deze zijn in het meerjarenontwikkelplan vertaald in drie ontwikkelopgaven en hebben betrekking op vakbekwaamheid, paraatheid en beschikbaarheid en modernisering. In de uitgewerkte voorstellen bij deze ontwikkelopgaven is onder meer vormgegeven aan de aanbevelingen uit het In het meerjarenontwikkelplan zijn diverse voorstellen uitgewerkt om de toekomst van het brandweerstelsel in de veiligheidsregio te bestendigen. Dit is noodzakelijk gelet op **de vier urgenties**, te weten: 1) de paraatheid staat onder druk; 2) door een afname van inzetten ontstaan grotere risico's (**Callantsoog, Hippolytushoef en de Cocksdoorp staan op rood overdag en niet voldoende bezet/beschikbaarheid**); *cf. voorgaande opmerking.* 3) de complexiteit van incidenten neemt toe en leidt tot een veranderende vraag; 4) er is behoefte aan innovatie en nieuwe werkwijzen.

De vier urgenties

- De paraatheid staat onder druk en de bezetting stelt diverse posten voor een uitdaging:
 - 37 procent van de vrijwilligers (431 van de 1157) is ouder dan 45 jaar;
 - 37 procent van de vrijwilligers stroomt binnen 10 jaar uit²;
 - 42 procent van de posten zit qua bezetting onder de ondergrens;
 - er zijn steeds meer posten met een beschikbaarheidsprobleem overdag.

- Een gering aantal inzetten zorgt voor groter wordende risico's in het optreden:
 - 25 procent van posten heeft een zeer beperkt aantal inzetten;
 - er is over een lange termijn sprake van afname van het aantal branden;
 - er is over een lange termijn sprake van afname van het aantal gevallen van hulpverlening bij verkeersongevallen;
 - de capaciteit van vakbekwaamheid is ontoereikend.

- De complexiteit van incidenten neemt toe en leidt tot een veranderende vraag:
 - er is toename van hoogbouw en ondergrondse bouwwerken;
 - de natuurgebieden langs de kust vragen specifieke brandweezorg;
 - er zijn verschillende vormen van energietransitie in de regio;
 - er zijn klimaateffecten zoals extreme neerslag of langdurige droogte waarneembaar;
 - de regio kent meerdere oudere binnensteden met een hoog risico;
 - de regio kent steeds meer kleinschalige zorginstellingen.

- Er is op basis van deze complexiteit noodzaak tot innovatie en invoering van nieuwe werkwijzen. Denk daarbij ook aan:
 - waterstofproductie en transport (mobiliteit, buisleidingen);
 - groen gas, zonne-energie, -opslag en -batterijen;
 - toename van het aantal elektrische voertuigen.

Kadernota Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2025

In de kadernota zijn op hoofdlijnen de inhoudelijke ontwikkelingen, prioriteiten, financiële uitgangspunten en risico's voor het begrotingsjaar 2025 van VR NHN beschreven. De Kadernota 2025 is gebaseerd op het ontwerpbeleidsplan 2024-2027. Ook zijn in de kadernota de investeringsvoorstellen uit het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027 verwerkt. De kadernota vormt na vaststelling de basis voor de begroting 2025, die in de loop van 2024 zal worden opgemaakt.

Dekkingsmiddelen

De bijdragen van de gemeenten komen hoger uit dan waarmee rekening is gehouden in de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt doordat de CPB cijfers van 17 augustus naar boven zijn bijgesteld ten opzichte van de begroting 2024. De indexatie voor 2025 is opgenomen conform de brief van de regietafel van 8 oktober 2023.

Het proces van de plannen

Beleidsplan en Dekkingsplan VRNHN 2024-2027

Het dagelijks bestuur van VR NHN heeft 7 december jl. het Ontwerpbeleidsplan 2024-2027 en het Dekkingsplan 2024-2027 voorlopig vastgesteld. Alvorens deze documenten definitief vast te stellen in de vergadering van het algemeen bestuur van VR NHN op 15 maart 2024, wordt de burgemeester op grond van de Wet veiligheidsregio's (artikel 14, lid 2a) in een separate aanbiedingsbrief gevraagd hierover met de gemeenteraad in overleg te gaan. Hierbij wordt hun tevens **verzocht om vóór 1 maart 2024 een reactie te geven op de plannen**. De reacties van alle deelnemende gemeenten en de reacties hierop, zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van 15 maart 2024.

Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer

Het dagelijks bestuur van VR NHN heeft op 7 december jl. de Kadernota 2025 en het Meerjarenontwikkelplan brandweer voorlopig vastgesteld. Op grond van de afspraken die zijn vastgelegd in de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord ontvangt u deze documenten, vergezeld van een aanbiedingsbrief waarin u wordt verzocht om hierop **vóór 1 maart 2024 uw zienswijze te geven**. De zienswijzen van alle deelnemende gemeenten en de reacties hierop, zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van 15 maart 2024.

Tot slot

Over deze plannen is langs veel lijnen inhoudelijke afstemming gezocht om u te ondersteunen in het proces van behandeling. **Een mogelijkheid daartoe is ook de mensen van de veiligheidsregio en/of bestuurlijk portefeuillehouders uit te nodigen tijdens de bespreking in uw raad.** Een aantal raden heeft deze uitnodiging reeds gedaan. De komende beleidsperiode blijven we graag met u in gesprek over de voortgang van de ontwikkeling van de brandweerorganisatie, maar ook over andere onderwerpen. ***N.B.:** Het is heel goed dat de VR meer contact en afstemming zoekt. Alleen moeten wij wel goed nadenken wat de juiste weg is. Om de gemeentelijke belangen goed af te kunnen wegen is het van belang dat het proces ook via de ambtelijke ondersteuning loopt. Dan ligt er een advies namens de organisatie welke afgewogen kan worden tegen de ontwikkelingen van de VR/brandweer.*

Deze raadsrapportage zal geagendeerd worden voor de RNN van 1 februari en in onze raad van 13 februari worden vastgesteld.

Onze zienswijze op de Kadernota 2025 en reactie Meerjarenontwikkelingsplan Brandweer moet worden ingestuurd graag voor 1 maart om bij de definitieve besluitvorming in de algemene bestuursvergadering VR NHN van 15 maart 2024 te kunnen worden gedaan.

Begroting Veiligheidsregio NHN

De 3W-vragen vormen de basis voor het begroten en verantwoorden van VRNHN:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat mag dat kosten?

Het beleidsplan beschrijft de koers van VRNHN en geeft antwoord op de eerste W-vraag: Wat willen we bereiken? Jaarlijks wordt in de kaderbrief en de begroting de koers vertaald naar concrete activiteiten, gekoppeld aan budget en capaciteit. De kaderbrief en begroting geven antwoord op de overige W-vragen: Wat gaan we daarvoor doen? En wat mag dat het kosten? Aan het eind van het jaar wordt in de jaarstukken teruggeblikt: Wat hebben we gedaan? En wat heeft het gekost? Door meer samenhang tussen beleid (beleidsplan) en uitvoering (kaderbrief, begroting, jaarplannen en jaarstukken) te realiseren, wordt de PDCA-cyclus duidelijker en beter toepasbaar binnen de organisatie.

Gemeentelijke bijdrage 2025 - Verdeelsleutel kadernota 2025

De verdeelsleutel 2025 per gemeente wordt medio februari 2024 bekend. In de begroting 2025 wordt het overzicht bijdrage per gemeente opgenomen. De verdeelsleutel beweegt mee met de veranderingen van het gemeentefonds (duurzaam), is geobjectiveerd en uitlegbaar (eerlijk) en gaat uit van het draagvlakbeginsel, omdat het aansluit bij de systematiek van het gemeentefonds (rechtvaardig). *Goed om te weten: de bijdrage in het gemeentefonds is een OOV (openbare orde- en veiligheids) component. Deze bijdrage is niet geormerkt en daarnaast ook niet alleen voor de veiligheidsregio. Naast de bijdrage aan de veiligheidsregio moeten deze gelden ook worden ingezet voor de overige veiligheidsvraagstukken.*

De gekozen verdeelsleutel is een uitdrukking van solidariteit tussen gemeenten, omdat het rekening houdt met de verschillende omstandigheden van gemeenten. Doordat de veiligheidsregio deze verdeelsleutel hanteert, is er ook een geobjectiveerde analyse te maken tussen de gemeentelijke bijdrage versus de inkomsten uit het gemeentefonds.

Meerjarenoverzicht indexatie gemeentelijke bijdrage

De indexatie van 2025 van de gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de CPB cijfers zoals kenbaar gemaakt in de indexatiebrief van de regietafel Noord-Holland Noord van 8 oktober 2023.

Bijdrage gemeente Schagen 2025 € =% als een van de 16 gemeenten:

Crisisbeheer en brandweer €

Openbare Orde & Veiligheid €

Ambulancezorg Schagen €

Extra bijdrage gemeentelijke verdeelsleutel n.a.v. de 4 ontwikkelingsopgaven:

Schagen 7,6 2025/221.545 2026/ 330.532 2027/435.317

Het College Schagen heeft ingestemd met de zienswijze:

De Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN) wordt voorgesteld om de gemeenteraden te adviseren om:

Ten aanzien van de Kadernota 2025 en het Meerjarenontwikkelplan Brandweer een gezamenlijke zienswijze af te geven met daarin het advies: om kritisch te kijken en te blijven kijken naar de (overige) uitgaven van de Veiligheidsregio, en onlosmakelijk daarvan de door hen uit te voeren taken en ambities; een toelichting te geven op de keuze waarom voor een ingroeperiode van drie jaar is gekozen. om de effecten en resultaten van de voorgestelde plannen uit het Meerjarenontwikkelplan Brandweer te monitoren, periodiek te evalueren en de gemeenteraden daarover actief te informeren.

Kennis te nemen van het Ontwerpbeleidsplan 2024 – 2027 en het Dekkingsplan en de volgende opmerking mee te geven aan de burgemeesters ter overweging bij de vaststelling van genoemd Ontwerpbeleidsplan: verzocht wordt, om bij de vaststelling van het Ontwerpbeleidsplan goed te kijken of de gemaakte beleidskeuzes niet verder gaan of ambitieuzer zijn dan de taken die, op grond van de wet of de gemeenschappelijke regeling, aan de Veiligheidsregio zijn toegekend

Aanleiding voor en korte toelichting bij het advies

De adviezen zijn opgesteld voor- en door de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland.

De financiële stukken van de Veiligheidsregio worden samen met de financiële stukken van de andere gemeenschappelijke regelingen in een regionale raadscommissie besproken.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord voert voor de 16 gemeenten in Noord-Holland Noord de taken uit op het gebied brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding en crisisbeheersing en het Veiligheidshuis NHN. Daarnaast voert de Veiligheidsregio voor 11 gemeenten in deze regio de taken uit op het gebied van ambulancezorg. Elke gemeente heeft een bepaald aantal stemmen in het algemeen bestuur. Door één gezamenlijk advies op te stellen staan de gemeenten in de Noordkop sterker bij de behandeling van de financiële stukken in het Algemeen Bestuur.

Motivering per voorgesteld advies

Voordat we in gaan op de Kadernota, het Meerjarenontwikkelplan, het Ontwerpbeleidsplan en het Dekkingsplan namens de gemeenteraden de complimenten voor de inzet in het afgelopen jaar. Daarnaast hebben de gemeenteraden het als prettig ervaren dat de Veiligheidsregio hen zo veel als mogelijk meeneemt c.q. heeft meegenomen in de totstandkoming van al deze stukken.

De aan de raden aangeboden documenten zijn dusdanig met elkaar verbonden, dat de zienswijze op de Kadernota en het Meerjarenontwikkelplan, en de opmerking over het Ontwerpbeleidsplan en het Dekkingsplan ook nauw met elkaar zijn verweven. Het is dan ook in het licht van die samenhang, dat de zienswijzen op de Kadernota en het Meerjarenontwikkelplan, en de opmerking over het Ontwerpbeleidsplan en het Dekkingsplan in één document zijn gebonden.

Zienswijze 1: Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer (blijf kritisch kijken naar uitgaven).

Hoewel de Veiligheidsregio aangeeft dat de budgettaire vraag niet licht gesteld is en we de noodzaak van de budgettaire vraag erkennen, verzoeken wij de Veiligheidsregio wel om kritisch te kijken en te blijven kijken naar hun (overige) uitgaven, en onlosmakelijk daarvan de door hen uit te voeren taken en ambities. De gemeenten komen straks te staan voor financieel onzekere tijden, waarbij dus ook de gemeenten kritisch zullen moeten kijken naar hun uitgaven, taken en ambities. Een dergelijke inspanning wordt dan ook van de Veiligheidsregio verwacht.

Zienswijze 2: Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer (toelichting ingroeiperiode 3 jaar).

De gemeenteraden wensen graag een toelichting te krijgen voor de keuze waarom voor een ingroeiperiode van drie jaar is gekozen. Kan dit ook in daadwerkelijk in drie jaar gerealiseerd worden? Of is een gefaseerde invoer over een periode langer dan drie jaar ook mogelijk? Wat zijn eventueel de risico's daarvan?

Zienswijze 3: Kadernota 2025 en Meerjarenontwikkelplan Brandweer (monitoren effecten en resultaten uit het Meerjarenontwikkelplan).

De gemeenteraden zouden graag zien dat de Veiligheidsregio de effecten en resultaten van de voorgestelde plannen uit het Meerjarenontwikkelplan Brandweer monitoren, periodiek evalueren en de gemeenteraden daarover actief informeren. De plannen zijn ambitieus, arbeidsintensief en zeer kostbaar. De krapte op de arbeidsmarkt vormt daarbij bijvoorbeeld een risico. Daarnaast wordt in het Meerjarenontwikkelplan erkend dat het werven van nieuwe vrijwilligers en het tekort aan opleidingscapaciteit een knelpunt is, echter wordt de oplossingsrichting vooral gezocht in het aantrekken van nieuwe beroepsmedewerkers. Is een oplossing van dat knelpunt niet ook een manier die kan leiden tot een verbetering van de paraatheid en beschikbaarheid?

Het is daarom zeer wenselijk om goed te monitoren of al deze plannen ook het gewenste effect hebben. Niet alleen om bij te kunnen sturen indien nodig, maar ook om te kunnen verantwoorden of de gevraagde (forse) financieringsinjectie leidt tot het gewenste resultaat.

Opmerking Ontwerpbeleidsplan 2024 - 2027 en het Dekkingsplan

De gemeenteraden hechten er belang aan dat bij de vaststelling van het Ontwerpbeleidsplan en het Dekkingsplan goed wordt gekeken of de gemaakte beleidskeuzes niet verder gaan of ambitieuzer zijn dan de taken die, op grond van de wet of de gemeenschappelijke regeling, aan de Veiligheidsregio zijn toegekend. Ook hier wederom in het licht van de aankomende financiële onzekerheden bij gemeenten en de vraag om kritisch te (blijven) kijken naar de uitgaven van de Veiligheidsregio.

Het is niet ondenkbaar dat er naar aanleiding van financieel onzekere tijden in de toekomst keuzes gemaakt moeten worden, waarbij het van belang is dat de taken waar de Veiligheidsregio ook daadwerkelijk verantwoordelijk voor is, te allen tijde geborgd zijn.

Kantttekeningen en risico's (incl. argumenten)

De gemeenten in Noord-Holland Noord staan samen garant voor de financiële resultaten (positief/negatief) van de Veiligheidsregio. Naast een goede uitoefening van de wettelijke taken is een gezonde financiële huishouding van belang. Hierop wordt in deze zienswijze gestuurd.

N.B.: Er zijn geen alternatieve organisaties die de wettelijke werkzaamheden van de Veiligheidsregio mogen uitvoeren.

Sturing vanuit de gemeenteraad op de Veiligheidsregio gebeurt via de behandeling van de financiële stukken en vaststelling van het risicoprofiel en het regionaal beleidsplan. Hiervoor kan elke gemeenteraad een zienswijze in dienen. Een zienswijze in het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio wordt alleen met meerderheid van stemmen overgenomen.

Als raadsvolgers delen wij de voorgestelde zienswijzen van het college en adviseren u hiermee in te stemmen en, vragen u *het advies in de Regionale Raadscommissie Noordkop te bespreken in de vergadering van 1 februari alvorens in uw raadsvergadering vast te stellen.*

Hartelijk dank

Co Wiskerke, Debby Burger – de Graaf en Margriet Struijf

Definitie/omschrijving zienswijze: Een zienswijze is het geven van een mening door een belanghebbende tegen een ontwerpbesluit van een bestuursorgaan. Door het indienen hiervan maken wij kenbaar dat wij het gedeeltelijk of geheel niet eens zijn met hun voornemen een bepaald besluit te nemen.